

Cisterna

Castellbell i el Vilar

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: El Puig
Alçada: 226

Coordenades:

Latitud: 41.6345
Longitud: 1.86791
UTM Est (X): 405708
UTM Nord (Y): 4609815

Classificació

Número de fitxa 08053 - 208
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Contemporani Modern Popular
Segle XVIII-XIX
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Malgrat no estar molt embardissat, sembla que la pica és més moderna que no pas la cisterna o dipòsit. Per les restes observades, l'actual hauria substituït una de més antiga feta amb lloses de pedra planera i arrebossada amb morter.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08052A0080000100000OF
Autoria de la fitxa Jordi Montlló i Laura Bosch
Data de registre de la fitxa: ds., 07/01/2017 - 01:00

Descripció

Cisterna o dipòsit de recollida d'aigües d'escorrentia ubicat a una vintena de metres al sud de la barraca de pedra seca de l'antic oliverar situat en els camps del mas Puig. Un cop passat el cementiri municipal, en el punt quilomètric 1 de la carretera BV.1273, a mà dreta, hi ha uns plataners arran de la carretera. El conjunt es troba a l'interior d'unes feixes força planeres.

Es tracta d'una modesta construcció realitzada amb pedra, aprofitant l'orografia del terreny. A mà dreta, hi ha el dipòsit excavat sota del marge amb la boca orientada al sud-oest. És de planta rectangular amb volta per aproximació de filades. Mesura 1,25 metres per 2 metres, i una fondària de 0,60 metres. Les parets estan impermeabilitzades amb morter de calç per evitar la pèrdua d'aigua. La boca per accedir amb les galledes té un amplit de pedra per a recolzar els genolls que mesura 0'65 metres d'alçada per 0'50 metres d'amplada.

A mà esquerra, damunt del muret de pedra, hi ha una pica feta amb maó pla arrebossada per ambdós costats. Mesura 0'48 metres per 0'45 metres amb una fondària de 0'41 metres. A la part frontal sembla conservar una obertura de petites dimensions on s'hi hauria col·locat una aixeta o tap de suro que permetria buidar completament la pica. A l'interior s'hi veuen les marques deixades pel sulfat de coure, que servia per a la preparació del caldo bordelès, un plaguicida a base de sulfat de coure i calç morta (anomenada també calç apagada).

Una llosa per plana col·locada entre la cisterna i la pica permetia posar les galledes o la sulfatadora. El muret queda retallat pel costat esquerra amb una escala de set graons molt ben posats que permeten accedir a la feixa superior.

Observacions:

Element inventariat per l'Observatori del Paisatge de Catalunya dins el projecte Wikipedra amb el codi 9284. Dins aquesta fitxa l'autor inclou la barraca, que hi ha més amunt i la cisterna amb dipòsit.

Història

Aquest tipus de construccions, són un element destacable en l'aprofitament de l'aigua en zones on és difícil aconseguir-ne. La seva localització sovint ve donada pel recorregut de les aigües d'escorrentia després de la pluja. La forma que presenta, quadrangular o ovalada, acostuma a tenir una profunditat d'un metre a un metre i mig com a molt. Per tal d'evitar que la terra caigui al seu interior o bé que una bèstia caigui dins, s'acostumava a cobrir amb pedra seca emprant el sistema de la falsa volta i deixant una obertura a la part davantera que permetia accedir al seu interior. Si l'aigua era neta també permetia abeurar el bestiar de càrrega o els animals de companyia.

També servien per preparar el brou o caldo bordelès, o la "bouillie bordelaise" és originària de França. La recepta sembla haver estat descoberta, per Ulysse Gayon, un químic de Bordeus i pel botànic Alexis Millardet a principis dels anys 1880, contra el míldiu. Un cop demostrats els seus beneficis ràpidament es va expandir la seva utilització.

